

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. juuni 2019
(OR. en)

10416/19

SOC 496
EMPL 384
ECOFIN 649
EDUC 328
SAN 310
GENDER 30
ANTIDISCRIM 20

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Heaolumajandus – Suunav märkus (ministrite arutelu jaoks)

Käesoleva dokumendi lisas edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud suunav märkus, pidades silmas nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 8. juuli 2019. aasta istungit.

Heaolumajandus

Euroopa tulevikku silmas pidades on esile kerkinud suured väljakutsed ja võimalused, mis on seotud üleilmastumise, kliimamuutuste, tehnoloogia arengu, uute töövormide ja pikemast oodatavast elueast ja madalast sündivusest tulenevate demograafiliste muutustega. Selles kontekstis on vastupanuvõime ja võime kohaneda kiiresti muutustega ühiskonna igal tasandil (sealhulgas valitsus- ja ettevõtlustasandil) olulisem kui kunagi varem.

Selleks et reageerida nendele arengutele ning saavutada kiiresti muutuv keskkonnas jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, peame edendama Euroopa sotsiaalset mudelit, mis suurendab kõigi inimeste mõjuvõimu. See on meie suhteline eelis üha tihedama ülemaailmse konkurentsi tingimustes. EL peaks seadma eesmärgiks olla kõige konkurentsivõimelisem ja sotsiaalselt sidusam majandus maailmas.

Arutelu ELi sotsiaalse mõõtme üle on kestnud aastaid. Tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu ministrite vahel valitseb laialdane üksmeel ELi sotsiaalse mõõtme tähtsuse üle ja vajaduse üle tugevdada selle rolli ELi poliitilistes aruteludes, sealhulgas Euroopa poolaasta raames. Ent mõnikord näib sotsiaalne mõõde olevat siiski muudest ELi poliitikavaldkondadest vähemtähtis.

Euroopa Komisjon on käivitanud mitu sotsiaalset mõõdet edendavat olulist algatust, millest tähtsaim on Euroopa sotsiaalõiguste sammas. Viimane oli oluline verstapost, et suurendada ELi poliitilises tegevuskavas sotsiaalse mõõtme osatähtsust ning tuua majanduslik ja sotsiaalne mõõde üksteisele lähemale. Eesistujariik Soome soovib jätkata ja süvendada Euroopa sotsiaalõiguste samba raames algatatud arutelusid ning kavatseb pidada põhjalikke arutelusid heaolumajanduse ning inimeste heaolu ja jätkusuutliku majanduskasvu vastastikku tugevdavate omavaheliste seoste üle.

Aluslepingu kohaselt on ELi olemasolu mõtte tagada inimväärikuse austamine ja inimeste heaolu edendamine.

Inimeste heaolu ja jätkusuutlik majanduskasv ei ole vastuolulised eesmärgid. Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) on läbi viinud ulatusliku teadusuuringu heaolumajanduse teemal¹, millest ilmnes, et inimeste heaolu ja jätkusuutlik majanduskasv tugevdavad teineteist. Heaolu edendamine ning haiguste ja sotsiaalse tõrjutuse ennetamine on väga olulised inimlikust vaatepunktist lähtudes, kuid samuti peamised tulevaste riiklike kulutuste vähendamise, tootlikkuse suurendamise ja tööelu pikendamise aspektid. Kuigi inimeste heaolu on väärtus omaette, on see ka majanduse jaoks eluliselt tähtis. See on *heaolumajanduse põhiargument*.

Heaolumajanduse põhimõte on lai mõiste, mis hõlmab sotsiaalseid, tööhõive-, soolise võrdõiguslikkuse, tervishoiu- ja haridusega seotud meetmeid. Selles rõhutatakse, kui oluline on horisontaalne lähenemisviis. Kapseldunud mõtlemisest ülesaamine sektoriülese koostöö abil on väga oluline heaolumajanduse potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks. Koostöö tugevdab teadmusbaasi ning loob sünergiat ja kasutamata potentsiaali, mida tuleb rakendada, et maksimeerida poliitiliste otsuste pikaajalist positiivset mõju.

Heaolu ja paremaid sotsiaal-majanduslikke võimalusi toetavate meetmete mõju võib avalduda olulise viivitusega ning nende panust majandusse on sageli raske täpselt hinnata. Seetõttu on keeruline muuta heaoluinvesteeringud eelarvepoliitika osaks, eriti majanduslanguse ajal. See võib aga omakorda põhjustada tõsisemaid negatiivseid ülekanduvaid mõjusid ja majanduse põhinäitajate halvenemist.

Kuigi SKP on kasulik vahend turutoodangu mõõtmiseks ja kindlal ajahetkel valitsevast majandusolukorrast ülevaate andmiseks, ei anna see põhjalikku ülevaadet inimeste heaolust. Tõenditel põhineva poliitikakujundamise jaoks on vaja kasutada paljusid näitajaid ja põhjalikke mõjuhindamisi ning pikaajalist perspektiivi.

---

¹ OECD kommenteeritud kokkuvõtte dokumendis ST 10414/19 ja OECD taustadokument dokumendis ST 10414/19 ADD 1.

Heaolumajandus on lähenemisviis, mis:

- *parandab meie arusaama sellest, kuidas inimeste heaolu suurendab tootlikkust, edendab majanduskasvu, suurendab tööhõivet ja parandab eelarve jätkusuutlikkust;*
- *rõhutab põhjalike mõjuhinnangute tähtsust, millega saab hinnata seda, kuidas seadusandlikud ja poliitilised meetmed mõjutavad inimeste heaolu;*
- *tõstab esile heaolu kui väärtust iseeneses ning ühiskondliku vastupanuvõime ja stabiilsuse allikat, mis on kasulik ka ettevõtetele ja meelitab ligi investeeringuid.*

Heaolumajanduse saavutamine ei eelda tingimata uusi ELi pädevusi või struktuure, vaid pigem olemasolevate pädevuste ja struktuuride paremat kasutamist. Selles rõhutatakse, kui oluline on võtta meetmeid sellistes ELi pädevusse kuuluvates valdkondades nagu tööhutus ja tervishoid ning sooline võrdõiguslikkus.

Lisaks kõnealusele otsesele pädevusele mõjutab EL oma kodanike heaolu ka mitmel muul viisil. EL mõjutab seda muude poliitikavaldkondade õigusaktide kaudu, Euroopa poolaasta kaudu, mis hõlmab majandus-, tööhõive-, sotsiaal- ja tervishoiupoliitikat, ning parimate tavade edendamise ja vahetamise kaudu. Inimeste heaolul on märkimisväärne piiriülene ülekanduv mõju mitte ainult majanduskasvu, vaid ka majandusliku ja ühiskondliku stabiilsuse kaudu, mis muudab selle ELi tuleviku jaoks väga oluliseks. Tõepoolest, kui EL ei suurenda oma kodanike heaolu, kaotab ta üldsuse toetuse.

Üks suuremaid probleeme, millega EL silmitsi seisab, on suurenev ebavõrdsus liikmesriikides. Ebavõrdsus põhjustab märkimisväärset inim- ja majandusliku potentsiaali kaotust nii riiklikul kui ka ELi tasandil. Suurema sotsiaalse ülesliikuvuse võimalused toetavad ülespoole suunatud sotsiaalset ja majanduslikku lähenemist, mida EL vajab.

Ministritel palutakse eeltoodut silmas pidades käsitleda järgmisi küsimusi:

- 1) Millised on Teie seisukohad heaolumajanduse kui poliitika kujundamise ja otsuste tegemise suunanäitaja tugevdamise kohta?
- 2) Kuidas tuleks ELi poliitikat ja otsuste tegemist edasi arendada, et tugevdada seost majanduspoliitika ja heaolupoliitika vahel?
- 3) Heaolumajanduse põhimõtete tugevdamine kogu ELis on pikaajaline eesmärk. Millised peaksid olema esimesed sammud?
